

TRUST-hankkeen havaintoja yksin tulleiden nuorten kokemuksista ja muistoista

TRUST-koulutukset

23.4.2018

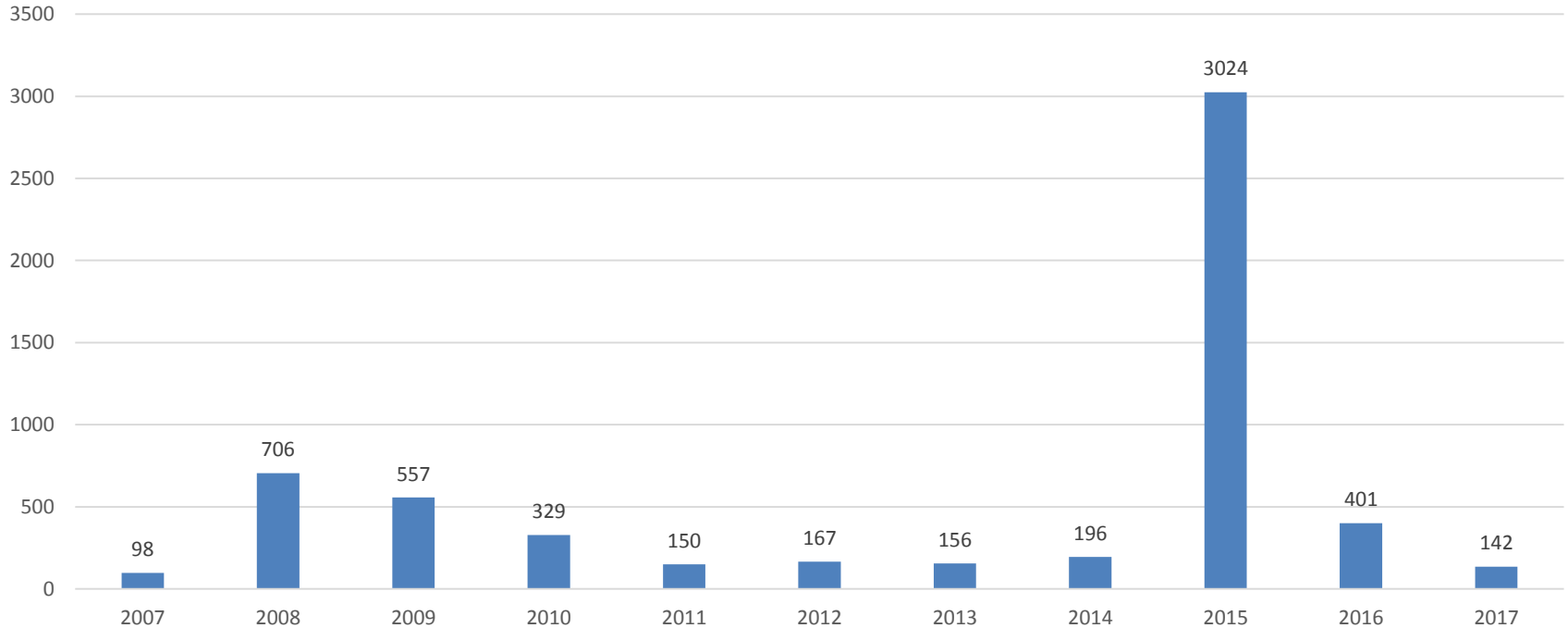
Sisältö

- Yksin tulleiden tilanne Euroopassa ja Suomessa tällä hetkellä
- Maahanmuuttopolitiikan suunnanmuutosten vaikutukset yksin tulleiden arkeen
- Nuoren arki: Mun elämä – dokumentti (Yhteistyössä Rimlab-biisipajat, Tiuku ry., TRUST-hanke)

Yksin tulleiden tilanne Euroopassa ja Suomessa

- Vuosi 2015: 96 000 yksin tullutta alaikäistä turvapaikanhakijaa Eurooppaan
- Vuosi 2016: 54 000 yksin tullutta Eurooppaan
- Vuonna 2015: 3024 yksin tullutta alaikäistä Suomeen
- Vuonna 2016: 401
- Vuonna 2017: 142
- Pääsääntöiset lähtömaat: Afganistan, Irak, Somalia ja Syyria
- Vastaanottopalvelut oli mitoitettu ennen vuotta 2015 n. 200 alaikäisen ilman huoltajaa saapuvan vastaanottoon
- Vuonna 2015 alaikäisyksiköiden määrä nousi 8 yksiköstä 68 ja käyttöön otettiin laajamittaisesti myös tukiasumisyksiköt ja kansanopistomajoitus. (huom! henkilökuntamitoituksen ongelmat) Nyt asumisyksiköitä vastaanottovaiheessa 10.

Yksin tulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden oleskelulupahakemukset (2007-2017)

Maahanmuuttopolitiikan vaikutukset

- Lyhyet ja määräaikaisten oleskeluluvat
- Kielteisten oleskelulupien huomattava yleistymisen 2016 lähtien
- Yksin tulleiden maasta poistamiset täysi-ikäistymisen jälkeen
- Epävarmuuden ilmapiiri siirtyy vastaanottovaiheesta kotoutumisvaiheeseen
- Nuorten psykologisen tuen tarve lisääntynyt
- Nuorten lisääntyvän oireilun ja haasteellisen käytöksen vuoksi yksiköiden henkilökunnan jaksaminen tiukilla

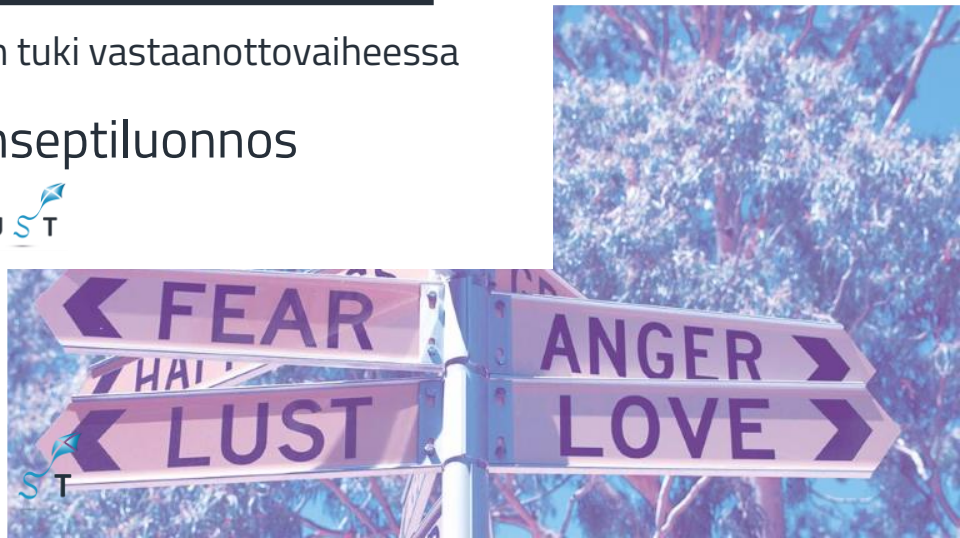

TUEN SELKEYTTÄMINEN

Yksin tulleiden sosiaalinen tuki vastaanottovaiheessa

TRUST-konseptiluonnos

TRUST

TRUST

TAUSTAA

- Vastaanottovaiheen alussa toteutetaan alkukartoitus, jossa kootaan perustietoja nuoresta ja luodaan kuva nuoren nykytilanteesta. Alkukartoitus tähtää kotoutumiseen ja se luo pohjaa turvapaikkahaastattelulle.
- Yhteiset Lapsemme ry. on Yksintulleet-hankkeessa luonut psykososiaalisen haastattelumallin, joka sisältää alkukartoituksen lisäksi syventävät haastattelut.
- Kotouttamisen osaamiskeskus (2017) on kehittänyt hoitosuunnitelmaa, joka huomioisi nykyistä paremmin myös lapsen toimijuuden, arjen taidot ja vahvuudet.

KONSEPTIN LÄHTÖKOHTIA

- Yksintulleet-hankkeen ehdottamien syventävien haastatteluiden teemoja tulisi täydentää, jotta tuen tarpeen moninaisuus saadaan esille.
- Tiedonsiirron ja moniammatillisen yhteistyön kehittäminen eri toimijoiden kesken vastaanottovaiheen alkuvaiheessa (yksi keskeinen ongelma nuoren arjen nopeassa vakauttamisessa).
- Nuoren oma toimijuus, voimavarat ja toiveet tulisi tunnistaa ja huomioida nykyistä selkeämmin jo vastaanottovaiheessa.
- Kaikki tukitoimet tulee aloittaa vastaanottovaiheen alussa riippumatta oleskelun odotetusta pituudesta.
- Tietoa ei kerätä ainoastaan viranomaisten tarpeisiin vaan erityisesti nuoren tulevaisuuden luomista varten!

KONSEPTILUONNOS: SELKEYTTÄMINEN PROSESSINA

ALKUKARTOITUS*

- Taustatiedot
- Hyvinvointi

SYVENTÄVÄ KARTOITUS*

- Traumatisoivat tapahtumat ja traumaattinen stressi
- Syventävä haastattelut

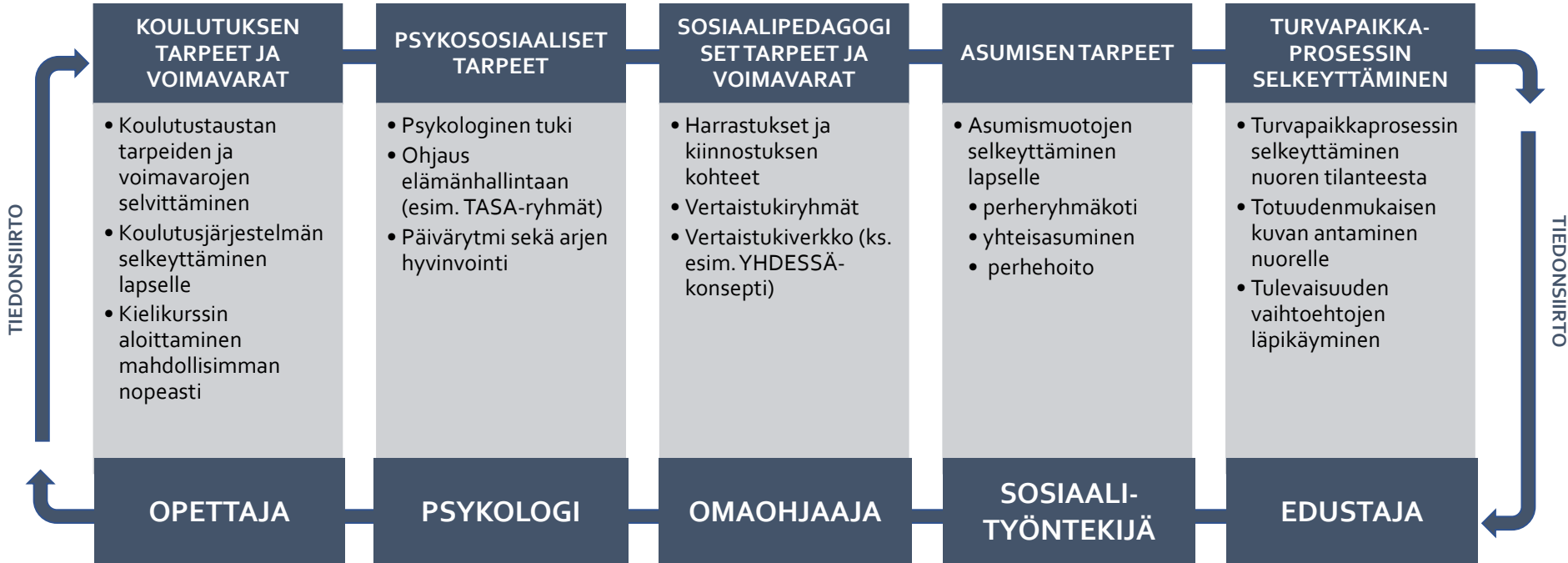
TUEN SELKEYTTÄMINEN

- Koulutuksen tuki ja voimavarat
- Psykososiaalinen tuki
- Asumisen vaihtoehdot
- Sosiaalipedagoginen tuki ja voimavarat
- Turvapaikkaprosessin selkeytys

TUKITOIMIEN ALOITTAMINEN

*Yksintulleet-projekti,
Lapsen etu ensin 2011

SELKEYTTÄMISEN OSA-ALUEET

KONSEPTIN TAUSTALLA

Psykososiaalinen tuki

Yhteiset Lapsemme ry. on Yksintulleet-hankkeessa kehittänyt psykososiaalisen toimintamallin nuorten psykososiaalisen tilanteen arvioimiseksi alkukartoituksessa (Lapsen etu ensin -raportti 2011).

Kotouttamisen osaamiskeskus on tuottanut käsikirjan: "Ilman huoltajaa tulleiden alaikäisten psykososiaalinen tukeminen perheryhmäkodissa ja tukiasumisyksikössä (2017)". Käsikirjassa on kehitetty hoitosuunnitelmaa, joka huomioisi laaja-alaisesti esimerkiksi nuoren osaamisia, arjen taitoja ja vahvuuksia.

Clearing-prosessi

Clearing (suom. selkeyttäminen) on Saksassa käytössä oleva arviointi- ja tukimalli, joka toteutetaan kaikille yksin maahan saapuneille alaikäisille turvapaikanhakijoille. Nuori viettää ensimmäiset kuukaudet maahan saapumisen jälkeen Clearinghaus-yksikössä. Tänä aikana kartoitetaan nuoren osaaminen, tarpeet ja toiveet. Kartoituksen pohjalta luodaan Clearing-raportti, joka luo polun yksin tulleen nuoren koulutukseen, asumiseen, psykologiseen ja sosiaaliseen tukeen.

TRUST

TAMPEREEN
YLIOPISTO

